

AD IRMOVO
ATAR 25
STEPANOVIĆEVO

PISMO RUKOVODSTVU
povodom revizije finansijskih izveštaja za 2017. godinu

Poštovani gospodine Milojeviću,

Angažovani smo da izvršimo reviziju finansijskih izveštaja AD IRMOVO, STEPANOVIĆEVO (u daljem tekstu Društvo) sa stanjem na dan 31.12.2017. godine. Za navedene finansijske izveštaje odgovorno je rukovodstvo Društva, dok je naša odgovornost da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili. Nakon izvedene revizijske procedure i potrebnih kontrola, sastavili smo izveštaj o izvršenoj reviziji finansijskih izveštaja za 2017. godinu u kome smo izrazili mišljenje o njima.

Procedure revizije smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nam nalažu da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Tokom revizije smo ispitivali dokaze na bazi provere uzorka, koji potkrepljuje iznose i obelodanjivanja u finansijskim izveštajima. Revizija uključuje i ocenu primenjenih računovodstvenih načela i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, procenu vrednosti bilansnih pozicija i ocenu opšte prezentacije računovodstvenih izveštaja. Takođe, revizija uključuje i ocenu efikasnosti funkcionisanja unutrašnje revizije, ocenu sistema upravljanja rizicima i ocenu funkcionisanja sistema internih kontrola, što je takođe i zakonski zahtev od revizije. Pored navedenog revizija može obuhvatiti i ocenu ostalih relevantnih pitanja, kao na primer knjigovodstveno-informacionog sistema.

Kao što ste upoznati, reviziju smo izvršili u saradnji sa Vašim stručnim službama koje su bile uključene u vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja Vašeg Društva.

Nakon završetka revizije i okončanja potrebnih kontrola izrazili smo mišljenje o finansijskim izveštajima Društva sastavljenim za 2017. godinu. No, mimo prethodno izraženog mišljenja istakli bismo sledeća zapažanja koja ne utiču na naše mišljenje o finansijskim izveštajima, ali mogu da budu od značaja za celokupni sistem, kao i kvalitet i tačnost podataka, koji predstavljaju informacionu osnovu za sastavljanje finansijskih izveštaja.

U smislu prethodno navedenog ističemo sledeća zapažanja:

- **Uvođenje internih kontrola** – U toku obavljanja revizije finansijskih izveštaja izvršili smo pregled sistema internih kontrola čime smo utvrdili da Društvo nema adekvatno postavljen sistem internih kontrola koji treba da omogući ostvarenje različitih ciljeva postavljenih od strane rukovodstva. Rukovodstvo planira, organizuje i usmerava izvršavanje dovoljnih i prikladnih radnji kako bi se obezbedilo razumno uveravanje da će ciljevi biti dostignuti, što je predstavljeno internim kontrolama. Prema tome, interne kontrole su proces postavljen od strane rukovodstva kako bi se ostvarili brojni ciljevi koji su postavljeni, a one, između ostalog, omogućavaju da se ostvari efektivnost i efikasnost poslovanja, usaglašenost sa

zakonima, propisima i ostalom regulativom, prevenciju potencijalnih zloupotreba, kao i sprovođenje politika rukovodstva i očuvanje integriteta sredstava. Dobro postavljene interne kontrole omogućavaju blagovremeno i ispravno evidentiranje svih poslovnih događaja čime se postiže potpunost, kvalitet i pouzdanost celokupnog sistema, kao i informacija u njemu.

Na osnovu navedenog može se zaključiti da uspostavljanje internih kontrola doprinosi pouzdanosti informacija na kojima su zasnovani finansijski izveštaji, čime se povećava i stepen njihove pouzdanosti. Cilj interne kontrole je da se pruži razumno uveravanje vezano da će postavljeni ciljevi biti postignuti. Interne kontrole treba da omoguće regularan tok svih poslovnih aktivnosti, počev od nabavke, upravljanja zalihama i celokupnom imovinom, prodaje i svih ostalih poslovnih procesa, uključujući tu i finansije i računovodstvo.

Prema tome sa stanovišta rukovodstva, interna kontrola ima široko značenje i uključuje politike, procedure i radnje koje obezbeđuju ostvarenje ciljeva, pošto ono nije u mogućnosti da lično nadgleda sve aktivnosti za koje je odgovorno. Postavljanjem internih kontrola omogućava se blagovremeno preduzimanje radnji kada nastupe promene, što je ujedno vrlo bitno u prevenciji nastanka greške ili zloupotrebe u okviru celokupnog poslovanja, pa i finansijskog izveštavanja. Stoga, u smislu svega prethodno navedenog preporučujemo Vam da se u Društvu uvedu interne kontrole koje bi pre svega pružile osnovu za regularno, odnosno uređeno, poslovanje, a samim tim i obezbedile pouzdanu i kvalitetnu informacionu osnovu za sastavljanje finansijskih izveštaja.

- **Funkcionisanje unutrašnje revizije** – Prilikom obavljanja revizije finansijskih izveštaja za 2017. godinu utvrdili smo da Društvo nema adekvatno uspostavljenu funkciju, odnosno službu, unutrašnje revizije. Unutrašnja revizija, kao i interne kontrole, pomaže Društvu da ostvari svoje ciljeve, s tim da je unutrašnja revizija nezavisna funkcija u okviru Društva usmerena na uvođenje sistematičnog i disciplinovanog pristupa ocenjivanju i poboljšanju efikasnosti korporativnog upravljanja, upravljanja rizikom i kontrolnih postupaka. Neophodno je da rukovodstvo pruži punu podršku unutrašnjoj reviziji kako bi ona dala svoj puni doprinos ostvarenju ciljeva Društva. Aktivnosti unutrašnje revizije treba da budu uređene i da se odvijaju u skladu sa Poveljom unutrašnje revizije, Etičkim kodeksom i Međunarodnim okvirom profesionalne prakse (MOPP). Međunarodni okvir profesionalne prakse objedinjuje smernice merodavne za profesionalnu praksu interne revizije koje uređuju ulogu, položaj, odgovornost i funkcije aktivnosti interne revizije i internih revizora. Saglasno Zakonu o privrednim društvima predviđeno je da u javnim akcionarskim društvima najmanje jedno lice nadležno za unutrašnji nadzor poslovanja mora ispunjavati uslove propisane za internog revizora u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija. Unutrašnja revizija se bavi pitanjima usklađenosti poslovanja Društva sa zakonom i drugim propisima, proverava politiku sprovođenja politike upravljanja rizicima, nadzire sprovođenje računovodstvenih politika i ostalim relevantnim pitanjima uz obavezu da, ukoliko uoči određene propuste u politikama i procesima Društva, treba da predloži unapređenje u predmetnom segmentu. U smislu prethodno navedenog preporučujemo Vam da uspostavite sistem unutrašnje revizije kako biste kroz njen doprinos poboljšali korporativno upravljanje i proces kontrola, kao i unapredili upravljanje rizicima, čime bi ste omogućili da Vaše poslovanje bude usaglašeno sa zakonskom regulativom.
- **Funkcionisanje sistema upravljanja rizicima** – Na osnovu analize funkcija menadžmenta utvrdili smo da Društvo nema adekvatno postavljen sistem upravljanja rizicima. Aktivnosti upravljanja rizikom preduzimaju se radi identifikacije, ocene, upravljanja i kontrole nad svim događajima i u svim okolnostima radi sticanja razumnog uveravanja o postizanju ciljeva

Društva. Rizici predstavljaju mogućnost nastanka nepovoljnih događaja koji mogu uticati na ostvarenje ciljeva Društva, te je stoga neophodno uspostaviti kontrolu nad njima. Rizici mogu delovati na dva načina; jedan način je da se pretrpi gubitak usled nepovoljnog događaja; drugi način je mogućnost propuštanja povoljne prilike, a oba način mogu uzrokovati ostvarenje neplaniranih gubitaka.

Postoje brojne vrste rizika sa kojima se možete sresti u poslovanju, kao što su: tržišni rizik, kamatni rizik, valutni rizik, kreditni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, rizik zemlje, reputacioni rizik itd.

Kontrola nad rizicima predstavlja radnje koje preduzima rukovodstvo sa ciljem upravljanja rizicima i povećanju izvesnosti da će planirani ciljevi biti ostvareni. U procesu upravljanja rizicima rukovodstvo ima odgovornost za pouzdanost i integritet informacija, ali je krajnja odgovornost za upravljanje rizicima na Odboru direktora. Imajući u vidu prethodno navedeno, posebno sa aspekta ostvarenja planiranih ciljeva, preporučujemo Vam da u narednom periodu preduzmete odgovarajuće aktivnosti u cilju unapređenja i uspostavljanja sistema upravljanja rizicima.

- **Komisija za reviziju** – U postupku revizije finansijskih izveštaja za 2017. godinu utvrdili smo da Društvo u 2017. godini nije imalo Komisiju za reviziju. S obzirom na to da ste otvoreno akcionarsko društvo Zakonom o privrednim društvima predviđeno je da treba da imate Komisiju za reviziju koja bi bila sastavni deo funkcije unutrašnjeg nadzora Društva i vršila funkcije predviđene navedenim Zakonom. U smislu prethodno navedenog preporučujemo Vam da uvedete Komisiju za reviziju kako bi ste obezbedili da Vaše poslovanje bude usaglašeno sa zakonskom regulativom.
- **Uvođenje pravilnika o politikama IT bezbednosti** – S obzirom na to da Vaše poslovanje podrazumeva visok stepen korišćenja informacionih tehnologija, ističemo da je neophodno da se uvede pravilnik o politikama IT bezbednosti gde bi se uspostavili minimalni standardi koji se odnose na upravljanje informacionim sistemima, uključujući i bezbednost, kako to zahteva grupa ISO 27000 standarda.
Ovim pravilnikom treba da regulišete pitanja vezana za sigurnost opreme i podataka, pristup podacima, umrežavanje, uništavanje, edukaciju lica za IT i ostala pitanja bitna za ovu materiju. Pravilnik o politikama bezbednosti IT-a ima za cilj da omogući optimalan nivo zaštite svih informacija koje cirkulišu u okviru Vašeg Društva. U smislu prethodno navedenog, a u cilju uspostavljanja bezbednosti podataka, preporučujemo Vam da uvedete Pravilnik o politikama IT bezbednosti.
- **Primena Pravilnika o kontnom okviru** – Prilikom obavljanja revizije finansijskih izveštaja za 2017. godinu utvrdili smo da su pojedine poslovne transakcije iskazane na računima u poslovnim knjigama koji ne odgovaraju nazivima definisanim u Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Navedeni propusti imaju za posledicu neadekvatno iskazivanje pojedinih bilansnih pozicija i otežano praćenje promena na pojedinim bilansnim pozicijama. Preporučujemo vam da uskladite nazive konta sa propisanim nazivima i da dosledno primenjujete navedeni Pravilnik, čime će se omogućiti pravilno iskazivanje transakcija u finansijskim izveštajima, kao i da uvedete potrebne računovodstvene analitičke evidencije kako biste u svojim knjigama imali potreban uvid u poslovne promene.

Verujemo da prethodno navedena zapažanja mogu da budu od koristi za Vaše Društvo, kao i da mogu da doprinesu unapređenju Vašeg poslovanja, uključujući i podizanje kvaliteta finansijskih izveštaja.

Ovo pismo rukovodstvu namenjeno je isključivo organima upravljanja i za razliku od Izveštaja nezavisnog revizora, koji je javni dokument, predstavlja poverljiv dokument.

Namena mu je da organima upravljanja pruži dodatne informacije u vezi sa uočenim nepravilnostima, kao i preporuke za otklanjanje organizacionih i drugih propusta koji mogu imati uticaja na finansijske izveštaje. U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala nezavisni revizor je dužan da ovo Pismo rukovodstvu dostavi Komisiji za hartije od vrednosti.

U Beogradu, 02.04.2018. godine.

Dr Jelena Slović
Licencirani ovlašćeni revizor
Finodit doo, Beograd